

Soite 2.0 – Rakenneuudistus

LOPPURAPORTTI 28.2.2022

Laatijat:

hankejohtaja Eija Kellokoski-Kari, hankepäälikkö

Heidi Luomala, tietojohdamisen koordinaattori Hanna

Taskinen, hankekoordinaattori Tuija Tuorila

Sisältö

1 Tuotokset ja tulokset	3
1.1 Osa-alue 1: Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio	3
1.2 Osa-alue 2: Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen	5
1.3 Osa-alue 3: Toimintatapojen ja prosessien uudistaminen digitaalisten välineiden avulla	7
1.3.1 Digihoitopolut	7
1.3.2 Myönnetyt lisäkehittämishankkeet	9
1.3.3 Kanta ja APTJ-arkistointi	10
1.3.4 Digistrategia ja -rakenteet	12
1.3.5 Yhteenveto tuotoksista ja tuloksista	13
2. Vaikutukset ja vaikuttavuus	14
2.1 Osa-alue 1 Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio	14
2.2 Osa-alue 2: Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen	15
2.3 Osa-alue 3: Toimintatapojen ja prosessien uudistaminen digitaalisten välineiden avulla	15
2.3.1 Digihoitopolut	15
2.3.2 Lisäkehittämishankkeet	16
2.3.3 Kanta ja APTJ-arkistointi aliprojektit	17
2.3.4 Digistrategia	17
2.3.5 Yhteenveto vaikutuksista ja vaikuttavuudesta	18

1 Tuotokset ja tulokset

1.1 Osa-alue 1: Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio

Yhteenvedo

Hankekokonaisuuden osa-alueiden toiminta ja kehittämistyö on pääosin edennyt hankesuunnitelman mukaisesti. Muutamia hankesuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä on kuitenkin jäänyt toteuttamatta. Alueemme koronatilanne oli huomattavan osan hankkeen toteuttamisajasta vakava (leviämisvaihe) ja se oli riski vielä hankkeen loppuvaiheenkin toimenpiteiden osalta. Lisäksi haasteena oli kesäkuussa 2021 hyväksyttyjen uusien kehittämistoimenpiteiden suhteen hankkeen jäljellä oleva lyhyt toteutusaika. Hankkeen keskeiset aikaansaannokset on esitelty tarkemmin osa-alueiden osioissa. Hankesuunnitelman mukaisia kehittämistoimenpiteitä on toteutettu aktiivisesti ja päätetty vuoden lopussa. Lisäksi on tehty aktiivisesti yhteistyötä muiden sote-uudistusta tukevien hankkeiden sekä väliaikaishallinnon kanssa.

Tavoitteet

Tässä aliprojektissa on keskeisenä tavoitteena ollut alueellisen järjestämisvastuun kokonaisuuden johtaminen (mm. järjestämisvastuun siirtämisen tehtävien selvittäminen, suunnittelu ja siirtämisen valmistelu), maakunnan kustannustasoon vaikuttavien toimintatapojen rakentaminen ja rahoituksen riittävyyden varmistaminen, Soite 2.0 strategisen muutosohjelman johtaminen ja siihen sisältyvien kehittämishankkeiden hallinnon, koordinaation ja muiden hallinnollisten tehtävien hoito. Muita keskeisiä tavoitteita ovat olleet TKIO-ohjelman laatiminen Soiten strategisia tavoitteita tukevaksi sekä alueellisen yhteistyön vahvistaminen, organisaation ympäristövastuullisuuden kehittäminen sekä energiakartoituksen ja –suunnitelman laatiminen. Lisäksi tavoitteena on ollut hoitotyön henkilöstömitoituksen esiselvityksen laatiminen sekä työhyvinvoinnin ja sitä tukevien rakenteiden, prosessien ja toimintamallien kehittäminen.

Tavoitteiden toteutuminen ja tulokset

Kehittämishankkeen tuella on johdettu järjestämisvastuun kokonaisuuden kehittämistä. Maakunnan kustannustasoon vaikuttavien toimintatapojen rakentamiseksi ja rahoituksen riittävyyden varmistamiseksi on laadittu yhteistyössä ulkoisen kumppanin kanssa laaja Kestävä Soite –ohjelma. Ohjelmassa määritellään strategiset painopisteet, kriittiset menestystekijät, yhdeksän jalan ohjelma, vaiheistetut tavoitteet ja toimenpiteet. Kestävä Soite- ohjelma on samalla myös organisaation strateginen muutosohjelma, jonka avulla koordinoidaan ja johdetaan organisaation kehittämistä. Talouden hallinnan varmistamiseksi on osana Kestävä Soite –ohjelmaa kehitetty organisaation hankintaprosessia. Lisäksi on laadittu yhteistyössä ulkoisen kumppanin kanssa selvitys organisaation omistaman kiinteistöosaakeyhtiön toiminnan purkamisesta ja purun vero- ja juridista vaikutuksista. Osa-alueen toimenpiteinä on myös laadittu moniammatillisten vastaanottopalvelujen tuottamisen ennakkoarviointien arviointi sekä neuvolaverkon ja –palvelujen lapsivaikutusten arviointi. Alueellista yhteistyötä on myös tehty aktiivisesti ja laajasti.

Hankkeen aikana on laadittu organisaation palkitsemisjärjestelmää ja osana tätä kehittämissosiota toteutettu Soiten ja pelastuslaitoksen henkilöstön kokonaispalkitsemisen vaikuttavuuden arviointikysely. Kyselyn tulosten pohjalta on määritelty organisaatiossa jatkossa toteutettavia toimenpiteitä, esimerkiksi TUURA-pilottityönohjauksen käynnistäminen. Hankkeen työnä on myös jatkokehitetty aiempi varhaisen tuen malli aktiivisen tuen malliksi sekä kuvattu eri toimijoiden tehtävät ja vastuut ja painotettu työkykyjohtamisen merkitystä, sisältöjä ja toimenpiteitä. Aktiivisen tuen malli on otettu jo organisaatiossa käyttöön. Lisäksi on selvitetty, miksi kaikissa yksiköissä ei varhaisen tuen keskusteluja ole aiemmin käyty ohjeistuksen mukaisesti ja on kohdennettu ohjausta ja tukea erityisesti em. yksiköihin.

Hankkeessa on laadittu organisaation sisäisen ja ulkoisen TKION toimintamalli (vielä luonnosvaiheessa), vuosikello, TKION organisoitumisen vaihtoehtoiset rakennekuvaukset sekä päivitetty hanke- ja projektiohjeistus. TKIO-ohjelman valmistelutyö jatkuu ja valmistellut asiat viedään päätöksentekoon vuoden 2022 puolella. Yhteistyössä ulkoisen kumppanin kanssa on laadittu organisaatiolle vastuullisuusohjelma, johon sisältyy vastuullisuusohjelma, ympäristöpolitiikka, ympäristöriskien kartoitus, ympäristöviestinnän vuosikello sekä ehdotus vastuullisuusorganisaatioksi. Ohjelma etenee alkuvuoden 2022 aikana organisaatiossa päätöksentekoon.

Kaikki hallinnon ja hankinnan sopimukset on käyty läpi ja muutettu sähköiseen muotoon. Myös kaikki voimassa olevat vuokrasopimukset on tallennettu sähköiseen järjestelmään ja lisäksi on kartoitettu välivuokrakohteet organisaation omat- ja leasingautot. Osa-alueella on myös laadittu hoitotyön henkilöstömitoituksen esiselvitys. Sitä varten on selvitetty soveltuvia hoitotyön tunnuslukuja, testattu työajan seurantalomake ja toteutettu seuranta hoitotyöntekijöiden työajan jakautumisesta. Myöhemmin organisaatiossa tullaan laatimaan esiselvityksen pohjalta toimintamalli hoitotyön henkilöstömitoituksen arviointiin ja kehittämään johtamista. Kehittämistyön aikana on havaittu johtamisen kehittämisen kohteita, joihin keskitytään vuoden 2022 alussa tämän hankkeen päätyttyä.

Hankekoordinaatio -aliprojektissa on tehty aktiivisesti yhteistyötä muiden Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaa tukevien hankkeiden sekä väliaikaishallinnon kanssa. Hankekoordinaatio on vastannut hankkeen kehittämistoimenpiteiden johtamisesta, koordinoinnista, hallinnoinnista ja viestinnästä. Kehittämistoimia on kytketty jatkumoiksi muiden kehittämishankkeiden kanssa niin, että päällekkäistä työtä ei ole muodostunut.

Osa-alue on pääosin edennyt hankesuunnitelman mukaisesti. Osa-alueen kustannukset eivät ole toteutuneet suunnitellusti, vaikka kulujen toteuma kasvoikin vuoden 2021 loppupuolella. Suurimmat riskit olivat hankeaikana kesäkuussa 2021 hankesuunnitelmaan hyväksytyjen lisäkehittämiskohteiden toteuttamisen lyhyt hanke aika ja heikentynyt koronatilanne. Lisäkehittämiskohteina hankesuunnitelmaan hyväksyttyjä työterveyshuollon arviointia, henkilöstöohjelman laatimista sekä tukipalvelujen hallintamallia ei ole toteutettu. Syynä tähän ovat olleet tiukka aikataulu ja käytettävissä olevan henkilöstöresurssin rajallisuus.

Hyödyt

Osa-alue 1:n kehittämistoimenpiteiden hyödyt ovat pitkällä aikavälillä ratkaisevan tärkeitä mm. alueellisen järjestämisvastuun johtamiseksi sekä kustannustason ja rahoituksen riittävyyden varmistamiseksi. Kestävä Soite -ohjelma on organisaatiossa käytössä ja määrittää strategisesti ja tavoitteellisesti järjestämistä ja

kustannustason hallintaa sekä toteutuksen toimenpiteitä. Osa uusista toimintamalleista on jo käytössä ja osa etenee päätöksentekoon lähiaikoina. Myös pääosa osa-alueella laadituista ohjelmista etenee päätöksentekoon lähiaikoina. Huomattava määrä organisaation lomakkeita ja sopimuksia on muutettu sähköiseen muotoon ja kirjattu sähköisiin järjestelmiin ja työn tuloksia hyödynnetään jo nyt. Organisaatiolla on nyt myös vastuullisuusohjelma kestävän kasvun ja toteutuksen tueksi.

1.2 Osa-alue 2: Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

Tavoitteet

Osa-alueen tavoitteiden toteutumisen todentaminen vaatii hankeaikaa pidemmän aikavälin tarkastelua. Tässä vaiheessa voidaan todeta, että organisaation muutosprosessin ja tietojohdamisen kehittämisen mahdollistaman laadukkaamman päätöksenteon myötä niiden saavuttaminen on realistista ja niiden edistäminen on meneillään oleva, jatkuva prosessi.

Tavoitteiden osalta on jo toteutunut tai toteutumassa pitkällä aikavälillä:

- Johtaminen ja ohjaus kehittyvät (esim. tietojohdamisen toimintamalli ja muutosvalmennus)
- Kansallisesti hyväksytyt toimintamallit ja määrittelyt käytössä (mm. sote-tietopakettien organisaattoriippumattomat palvelut sitä mukaa kun määrittelyt valmistuvat)
- Tiedolla johtaminen kehittyy (mm. toimintatapojen ja raportoinnin kehittämisen kautta)
- Palveluverkon suunnittelu ja hallinta kehittyvät (palveluverkon suunnittelun työkalu)
- Organisaatiokulttuurin kehitys syventää sote-integraatiota ja vaikutukset näkyvät käytännön toiminnassa (muutosvalmennuksen pitkän aikavälin tulos)
- Kustannusten kasvua pystytään hillitsemään paremmin (kulttuurin muutoksen pitkän aikavälin tulos)
- Soiten tunnuslause ”Ihminen keskiössä” toteutuu arjessa (kulttuurin muutoksen pitkän aikavälin tulos)
- Palvelun ja hoidon vaikuttavuus paranee (kulttuurin muutoksen pitkän aikavälin tulos).

Tulokset

Yhteinen matka kohti itseohjautuvampaa Soitea aloitettiin vuoden 2021 alussa. Alkuun Filosofian Akatemia määritteli johtoryhmän kanssa raamit itseohjautuvuudelle, eli muutoksen suunnalle. Tavoitteiksi asetettiin seuraavat asiat:

- Ammattilaisella enemmän mahdollisuuksia tehdä päätöksiä arjen työssä – näkyy asiakkaille oikea-aikaisena ja laadukkaana palveluna.
- Reitti päämäärään voi olla erilainen (eli työntekijän käsiala saa näkyä), kunhan suuntana on yhdessä sanoitettu tavoite.
- Työntekijä saa vaikuttaa siihen, miten asia tehdään (vapaus, vastuu, merkityksellisyyden kokemus korostuu).
- Esimiestyön lähtökohta on luottamus. Esimiehen rooli on enemmän koutsi kuin pomo.

Kohti tätä suuntaa lähdettiin vuoden alussa 2021 valmentamaan Soiten henkilöstöä käytännössä kaikilla organisaation tasoilla.

Toiminnan ja organisaatiokulttuurin osa-alueen alku- ja loppumittauksen osalta tulokset osoittavat itse- ja yhteisöohjautuvuuden kehittyvän oikeaan suuntaan. Myös laadullinen, valmennusten yhteydessä kerätty palautetieto tukee tätä havaintoa.

Tietojohdamisen aliprojektin tulokset: Tietojohdamisen aliprojektin tulokset:

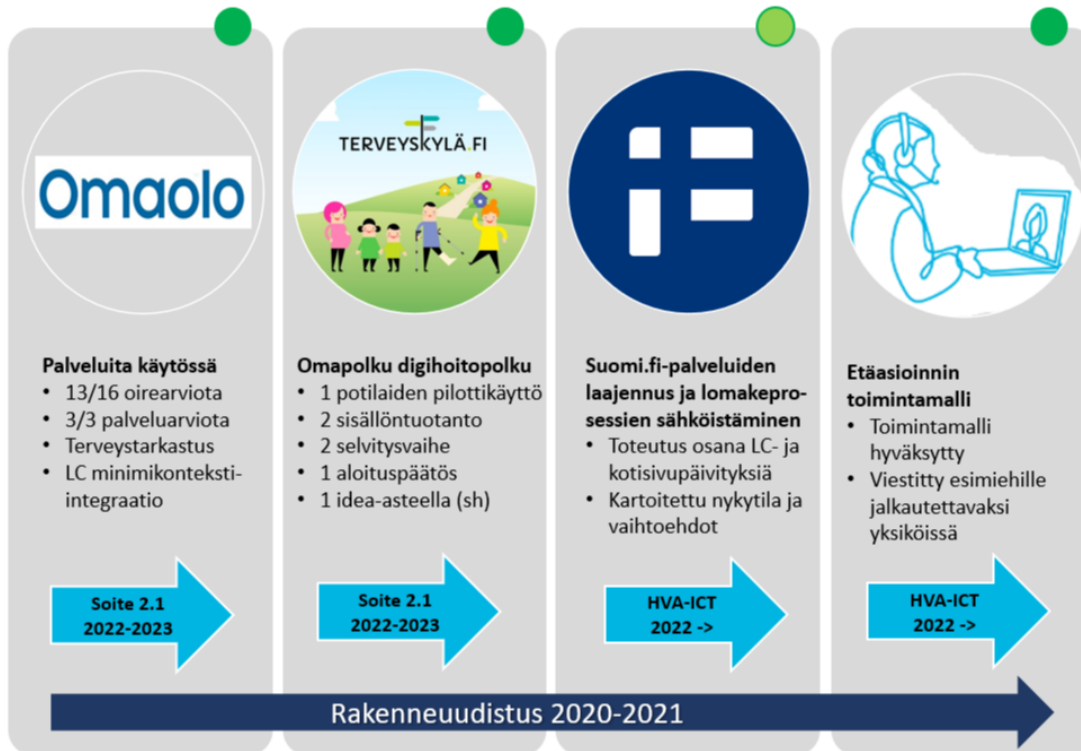
- a) tietojohdamisen vakiintunut toimintamalli ([Innokylässä](#))
- b) alueellinen tietojohdamisen kehittämissuunnitelma ([Virta-verkoston esitys](#))
- c) palveluverkon hallintaan on kehitetty työkalu ja sen suunnitteluun on osallistettu kansalaisia
- d) sote-tietopakettien organisaatoriippumattomia palveluja on kehitetty ja laajennettu liittämällä niihin leikkaussalitoimenpiteiden kustannuslaskenta
- e) organisaation master-datan hallinta on ratkaistu neljän keskeisen järjestelmän osalta

Hyödyt

Hankkeen hyödyt ovat hankejaksoa pitemmällä aikavälillä tapahtuvia kokonaisvaltaisia toiminnallisia muutoksia, joiden keskeinen tavoiteltu vaikutus on kustannusten kasvun hillintä ja valmius järjestämistehtävään. Toiminnan ja organisaatiokulttuurin kehittämisen aliprojektin osalta olemme matkalla kohti itse- ja yhteisöohjautuvampaa Soitea. Kulttuurimuutoksen juurruttamistyötä tulevina vuosina jatkavat 22 Soiten sisäistä muutosvalmentajaa, jotka on valmennettu tehtävään vuoden 2021 aikana. Myös suuri osa Soiten esimiehistä on valmennettu. Järjestäjän tietojohdamisen kehittämisen aliprojektin keskeinen hyöty on organisaation tiedon laadun ja tietojohdamisen toimintatapojen parantaminen, mikä mahdollistaa kustannusten kasvua hillitsevän laadukkaan päätöksenteon.

1.3 Osa-alue 3: Toimintatapojen ja prosessien uudistaminen digitaalisten välineiden avulla

1.3.1 Digihoitopolut

KUVA 1. Neljä osa-alueen aliprojektia liittyi digihoito- ja palvelupolkujen kehittämiseen.

Omaolo-palvelut

Omaolo-palveluiden käyttöönotto on linjattu Soiten strategiassa ja se käynnistyi rakenneuudistushankkeessa hyödyntämällä mahdollisimman laajasti oire- ja palveluarvioita. Suunnittelu toteutettiin yhdessä palvelutuotannon kanssa sekä TSOTEK-hankkeen kanssa. Projektin tavoitteena oli parantaa palvelujen saatavuutta itsehoitoa tukeville ja ennakoivilla digitaalisilla palveluilla. Tavoitteet saavutettiin täysimääräisesti: oire- ja palveluarvioiden käyttöönotto ja uuden sähköisen palvelukanavan tuottaminen sujuivat suunnitellusti, myös Omaolon palveluprosessi on alueella yhtenäinen. Lisäksi toteutettiin Omaolo-Lifecare minikonteksti-integraatio helpottamaan ammattilaisten työtä. Sosiaalihuollon työjonot palveluarvioille sekä terveydenhuollon työjonot oirearvioille ovat käytössä ja palveluprosessit on päivitetty. Omaolo-palvelun muiden osien käyttömahdollisuuksia on kartoitettu. Projektin myötä sähköisten palvelujen sisäistä ja ulkoista viestintää on tehostettu ja keskusteluyhteys palvelutuotannon ammattilaisten kanssa on avattu. Soiten alueen asukkailla on käytössä uusi, sähköinen, matalan kynnyksen terveydenhuollon palvelukanava. Palvelutuotannon eri yksiköiden välinen yhteistyö oirearvioiden osalta mahdollistetaan eri ammattiryhmien välisillä Omaolo-palvelun työjonoilla, jotka on suunniteltu toteutettavaksi alkuvuodesta 2022.

Terveyskylä-palvelut

Terveyskylä-palveluiden käyttöönotolla edistetään esh:n ja pth:n integraatiota Soiteissa ja tehostetaan alueellista palvelujen yhdenvertaisuutta. Digihoito- ja palvelupolut täydentävät perinteistä sairaanhoitoa ja asiakaspalvelua korvaamalla osittain vastaanottokäyntejä sekä kasvokkain tapahtuvaa ohjausta ja seuranta potilaan hoidon/palvelun eri vaiheissa. Seuraavat tavoitteet toteutuvat: polun avulla vähennetään rutiiniluonteisia vastaanottokäyntejä ja soittoja, tehostetaan ammattilaisten työtä ja hoitoprosessia, kohdennetaan resurssia tehokkaammin ja parannetaan palvelun saatavuutta. Toimintamalli digihoitopolkujen käyttöönottoon on tehty, ohjeistukset luotu eri vaiheisiin ja valmistelu käyttöönoton toimintamalli. Potilaan näkökulmasta asetetut tavoitteet eivät ole vielä mitattavissa. Resurssipulasta johtuen toiminta-aikana saatiin kahden sijaan valmiiksi yksi digihoitopolku. Sepelvaltimopotilaan digihoitopolku on potilaiden pilottikäytössä, tyräpotilaan ja eturauhassyöpäpotilaan digihoitopolut ovat sisällöntuotannossa ja lasten anestesiaMRI -tutkimus ja vauvatehon digihoitopolut ovat sisällöntuotantoa edeltävässä selvitysvaiheessa. Reumapotilaan digihoitopolusta on tehty aloituspäätös ja sosiaalipalveluissa on ideoitu vammaisen lapsen perheen tukipalvelupolkua.

suomi.fi-palveluiden laajennus

Suomi.fi-viestit palvelun laajennusta on tehty muiden aliprojektien rinnalla keskittyen tulevien käyttöönottojen valmisteluun. Pääpaino on LifeCare-potilastietojärjestelmän päivityksen yhteydessä tulevassa suomi.fi-integraatiossa, jota varten on valmistelu ajanvarauskirjeiden ym. potilaalle/asiakkaalle lähetettävien asiakirjojen sähköistämistä. TKJ-palvelun toimittaja muutettiin DVV:n kilpailutuksen mukaiseksi ja lisäksi mahdollistettiin Dynasty-asianhallintajärjestelmän sähköinen allekirjoitus. TKJ-palvelu on käytössä, sähköinen allekirjoitus etenee suunnitellusti ja DVV:n edellyttämät hakemukset on tehty hyväksytysti. PTV:n kautta Soiten tiedot päivittyvät suoraan nettisivuille. TKJ palvelutoimittajan muutos DVV:n kilpailutuksen mukaisesti on tehty onnistuneesti ja palvelu toimii suunnitellusti. Dynastyn sähköinen allekirjoitus on otettu käyttöön. Potilaille/asiakkaille lähetettävät lomakkeet on kartoitettu ja jaoteltu kokonaisuuksiksi, jotta voidaan arvioida kokonaisuuksille sopivin lähettämistapa suomi.fi viestit palvelua hyödyntäen. Saavutettavuuteen on panostettu ja lomakkeita päivitetty ohjeiden mukaiseksi. Ajanvarauskirjeiden sähköistäminen siirtyy ptj:n päivitysaikataulun vuoksi toteutettavaksi keväällä 2022, mutta valmisteluyöt integraatiota varten on käynnissä.

Etävastaanotto ja -konsultaatio toimintamalli

Soitelle laadittiin etäasioinnin toimintamalli selkeyttämään ja tehostamaan ammattilaisten etätyöskentelyä eri vaiheissa (ennen, aikana, jälkeen). Toimintamalli yhtenäistää käytäntöjä ja toimintatapoja, yhdenmukaistaa ohjeita, parantaa tiedonkulkua ja tuen saatavuutta. Organisaatiolle on luotu yhteinen etäasioinnin toimintamalli, joka on sovellettavissa sekä terveydenhuollossa että sosiaalipalveluissa ja on skaalattavissa yksiköiden, asiakasryhmien ja käyttötapausten mukaan ilman, että se on sidottu tekniseen ratkaisuun tai teknologiaan.

Etäasioinnin toimintamalli on julkaistu Innokylässä: [Etäasioinnin tehostaminen](#)

1.3.2 Myönnetyt lisäkehittämishankkeet

Rahoittaja myönsi luvan lisäkehittämishankkeille toteutettavaksi Rakenneuudistushankkeen alkuperäisen kustannusarvion ja toiminta-ajan puitteissa. Osa-alueella 3 toteutettiin kolme lisäkehittämishanketta 1.8.-31.12.2021 välisenä aikana.

KUVA2. Osa-alueella 3 toteutettiin kolme lisäkehittämishanketta.

Sähköinen perhekeskus

Soite on osallistunut kansalliseen Sähköinen perhekeskus -projektiin, jossa kehitetään asiointiportaali ja tietopankki. Projektissa on perehdytty perheiden, nuorten ja lasten sähköisen asiointikokonaisuuden kehittämiseen yhteistyössä DigiFinlandin kanssa työpajoissa ja projektiryhmissä. Alueelle on perustettu oma projektiryhmä tiedon keräämistä ja välittämistä varten. Kansalliseen yhteiskeittämiseen on osallistuttu suunnitelman mukaisesti ja samalla on kehitetty alueen omaa perheidenpalveluiden prosessia. Kansalliseen kehittämistyöhön osallistumalla on voitu vaikuttaa viemällä alueen näkemyksiä kansalliselle tasolle ja päinvastoin sekä saatu tietoa muiden alueiden toiminnasta ja kehittämistyöstä.

Sairaala-apteekin logistiikan digitalisointi

Sairaala-apteekin logistiikan digitalisoimiseksi apteekin Marela-käyttöjärjestelmä on päivitetty, hankittu mobiili keräilysovellus laitteineen ja koulutettu henkilöstö uuteen sähköiseen toimintamalliin. Projektisuunnitelman mukaisesti tärkeimmät ohjelmat saatiin päivitettyä ja henkilöstö koulutettua niiden käyttöön. Käyttöönnotot mahdollistavat logistiikkaprosessien tekemisen tehokkaammin. Varastorobotin kilpailutus saatiin aloitettua, jotta hankinnat voidaan toteuttaa ja käyttöönottaa se projektissa laaditun suunnitelman mukaisesti. Varastorobotille suunniteltujen tilojen kantavuuteen

liittyvät yllättävät haasteet aiheuttivat lisätyötä ja viivästymisen alkuperäiseen aikatauluun, kun robotin hankinnan kilpailutus jouduttiin keskeyttämään ja uudelleen avaamaan. Varastorobotin käyttöönottamiseksi vuonna 2022 on laadittu käyttöönottosuunnitelma. Projektin tavoitteet saavutettiin pääosin, mutta maailmanlaajuisesta komponenttipulasta aiheutunut laitetoimitusten viivästyminen siirsi Kake-mobiilisovelluksen alkuvuoteen 2022.

Digipalveluiden käytön edistäminen

Projektissa suunniteltiin DigiSoite-sivuston uusi kokonaisuus nykyaikaisella ja asiakasystävällisellä tavalla ja Soitelle luotiin oma DigiSoite-brändi. Sivustolla hyödynnetään PTV-tietoja aiempaa monipuolisemmin. Tavoitteet saavutettiin ja ne viedään käytäntöön (julkaistaan) organisaation nettisivu-uudistuksen yhteydessä. Brändätty DigiSoite on selkeä, sähköiseen asiointiin kannustava kokonaisuus, josta on helppo viestiä alueen väestölle. Digipalvelut hahmottuvat aikaisempaa selkeämmin ja käyttäjäystävällisempänä kokonaisuutena.

1.3.3 Kanta ja APTJ-arkistointi

KUVA3. Rakenneuudistuksen osa-alue 3:en liittyi kolme Kanta-arkistointiprojektia.

Sosiaalihuollon vanhojen tietokantojen siirto Kantaan

Sosiaalihuollon vanhojen tietojen Kanta-arkistointi projektissa tehtiin tarvittavat määrittelyt ja aloitettiin sosiaalihuollon vanhojen tietojen Kanta-arkistointi kahdesta järjestelmästä (ProConsona ja Abilita). Tavoitteet saavutettiin pääosin hankesuunnitelman mukaisesti. Siirron aloittamisessa myöhästettiin järjestelmätoimittajan haasteiden vuoksi, minkä vuoksi Kanta-siirrot eivät ehdi täysin valmistua projektin toiminta-aikana. Kanta-arkistoinnissa onnistuttiin molempien vanhojen

sosiaalihuollon järjestelmien osalta ja voidaan todeta, että vanhoistakin järjestelmistä voi tehdä Kanta-siirtoja vaikkakin se vaatii paljon oletettua enemmän määrittelytyötä.

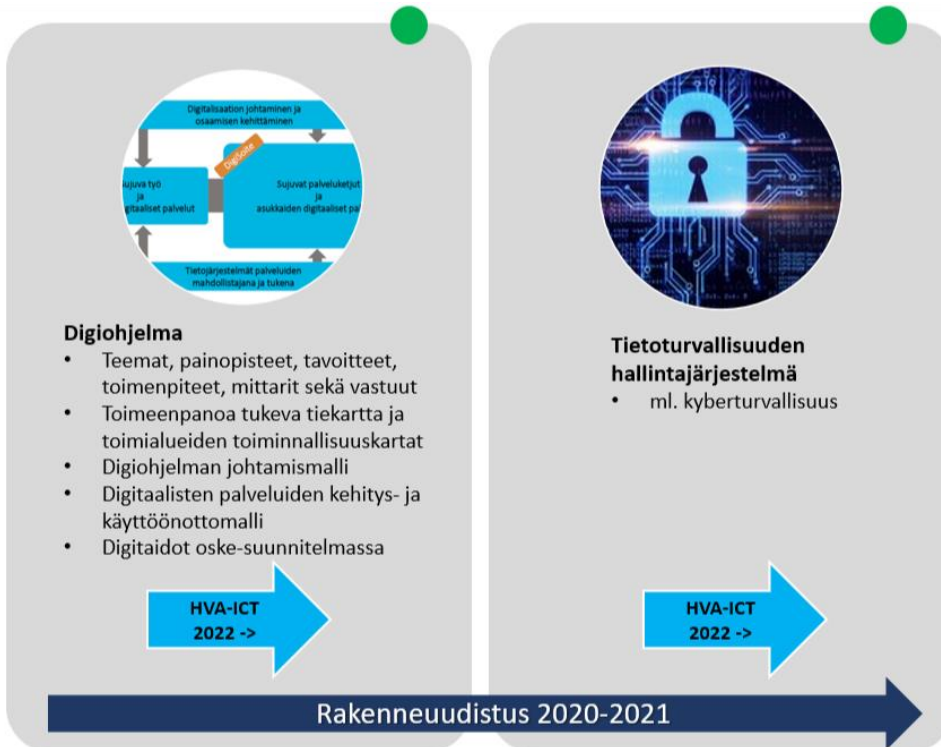
Sosiaalihuollon uuden asiakastiedon Kanta-arkiston käyttöönotto

Sosiaalihuollon uuden asiakastiedon Kanta-arkiston käyttöönottoa varten organisaatiossa määriteltiin sosiaalihuollon kenttä ja muutettiin se toiminnoiltaan ja asiakastietojärjestelmän osalta Kanta-yhteensopivaksi. Syyskuun onnistuneesta käyttöönottokokeesta alkaen on voitu arkistoida asiakirjoja eli Soiten sosiaalihuolto on liittynyt Kanta-palveluihin. Kaikki sosiaalihuollon yksiköiden työntekijät on koulutettu sekä arkistointiin että asiakirjojen yhdenmukaiseen kirjaamiseen.

Terveydenhuollon vanhojen tietojen arkistointi Kantaan

Hankkeessa toteutetaan ensimmäinen vaihe (neljä pienintä vanhaa Efficatietokantaa) terveydenhuollon vanhojen potilastietojärjestelmien tietokantojen siirtämisessä Kelan Kanta-arkistoon. Projekti toimi pilottina DigiFinlandin -projekteissa: [Sähköinen arkistointi](#) ja [Rokotustietojen poiminnan testaaminen](#). Tavoitteena on huolehtia Soiten Kantapalveluiden velvoitteiden mukaisista toimenpiteistä, jotka ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti järjestelmien osalta. Tietokantojen siirron osalta hankkeen toiminta-aikana jää suunnitellusta noin 10 % toteutumatta. Projektin myötä pystytään huolehtimaan Kantapalveluiden velvoitteiden mukaisista toimenpiteistä ja siten tiedon saatavuus, käytettävyys sekä säilyvyys on varmistettu. Hyvin toiminut yhteistyö DigiFinlandin kanssa on tarjonnut uusia kehittymismahdollisuuksia ja lisännyt osallistujien mm. projektihallintaan ja järjestelmähankintoihin liittyvää osaamista.

1.3.4 Digistrategia ja -rakenteet

KUVA4. Osa-alue 3:n aliprojekteina tuotettiin Soiten strategiaa tukevia järjestelmiä.

Digiohjelma

Tavoitteena oli digistrategian ja -rakenteiden avulla luoda Soitelle teknologioiden ja digitaalisten palveluiden hallintamalli ja työyksikkö, jotka edistetään alueen asukkaiden palveluiden/hoidon saatavuutta. Digistrategia tukee erilaisten teknologia- ja palveluratkaisujen hallinnointia, etsimistä, jalkauttamista sekä arviointia ja kehittämistä. Hankesuunnitelman mukaisesti Soitelle on laadittu sen strategiaa tukeva hyväksytty digiohjelma (teemat, painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuut). Digiohjelman toimeenpanon tueksi on laadittu tiekartta ja toimialueiden toiminnallisuuskartat, johtamismalli (digiohjelmaryhmä, digipalvelutiimi, alueellinen digifoorumi sekä digitaalisten palveluiden kehitys- ja käyttöönottomalli. Digitaidot ovat osa organisaation osaamisen kehittämissuunnitelmaa ja digipalveluiden käytön edistämiseksi on luotu DigiSoite-brändi, jonka alle sähköiset palvelut Soiten nettisivuilla kootaan.

Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä

Soiten kyberkyvykkyyden parantamiseksi oli aluksi selvitettävä organisaation tietoturvan nykytila. Kybermittarin avulla tunnistettiin Soiten kypsyytaso sekä kehittämiskohteet ja lisäksi selvitettiin tarkemmin tilannetta tietomurtojen, käyttövaltuuksien hallinnan ja tietoturvalvonnasta. Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä laadittiin vaiheistettuna työpajatyöskentelynä. Suunnitelmaan nähden hankkeessa toteutettiin suunniteltua kyberturvallisuussuunnitelmaa laajempi tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä, jossa käytetään kansainvälisen ISO27001-standardin rakennetta ja periaatteita. Soitelle on laadittu tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä, jossa

määritellään tietoturvallisuuden hallinnan periaatteet, oleelliset vaatimukset ja niistä vastuussa olevat toimielimet.

1.3.5 Yhteenveto tuotoksista ja tuloksista

Rakenneuudistushankkeen osa-alue 3: Toimintatapojen ja prosessien uudistaminen digitaalisten välineiden avulla koostui yhteensä 12 aliprojektista/toimenpidekokonaisuudesta.

Asukkaan hoidon/palvelun saatavuutta on parannettu ottamalla käyttöön uusia ratkaisuja, joilla voidaan siirtää painotusta raskaista palveluista ennakoiuihin ja itsehoitoa tukeviin palveluihin mahdollistaen asioinnin ammattilaisen kanssa sähköisesti. Ratkaisuja on hyödynnetty sosiaali- ja terveydenhuollossa ja Soiten ja asukkaiden välisessä turvallisessa viestinnässä. Uusien toimintamallien käyttöönottamiseksi on henkilöstöä koulutettu ja asiakastytyväisyyden mittaamiseksi on tehty sähköisille palveluille palautejärjestelmä.

Arkistointiprojekteissa on huolehdittu Kanta-velvoitteiden mukaisista toimenpiteistä käynnistämällä onnistuneesti terveydenhuollon ja sosiaalihuollon vanhojen tietojen siirrot Kantaan sekä käyttöönottamalla sosiaalihuollon uuden asiakastiedon Kanta-arkisto. Lisäksi on osallistuttu UNA-Kaari yhteistyöhön.

Hankkeessa luotiin Soitelle digiohjelma tukemaan päästrategiaa ja siten parantamaan asukkaan palvelun/hoidon saatavuutta sähköisillä ratkaisulla. Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä auttaa parantamaan organisaaton kyberkyvykkyyttä ja huolehtimaan sähköisten palveluiden ja asioinnin kokonaisturvallisuudesta.

2. Vaikutukset ja vaikuttavuus

2.1 Osa-alue 1 Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio

Lyhyen aikavälin vaikutukset ja vaikuttavuus

Osa-alueen toimenpitein on tehty toimenpiteitä, jotka ovat erityisen merkittäviä järjestämisen johtamiseksi ja kustannustasoon vaikuttamiseksi. Pitkällä aikavälillä ne ovat organisaation jatkuvuuden näkökulmasta keskeisimpiä asioita. Kestävä Soite –ohjelman todellista vaikuttavuutta on kuitenkin mahdollista arvioida vasta pidemmän ajanjakson kuluessa, mutta ohjelma mahdollistaa selkeän, tavoitteellisen ja vaiheistetun etenemisen. Sähköisten palvelujen käyttöönotto ja laajentaminen eivät ole mahdollisia, mikäli lomakkeet ja sopimukset eivät ole sähköisessä muodossa. Nyt lomakkeet ja sopimukset ovat pääosin sähköisessä muodossa ja osaltaan edistävät sähköisten ja etäpalvelujen käyttöönottoa. Organisaatiolla on nyt vastuullisuusohjelma sekä energiaselvitys ja –kartoitus ja on mahdollista edetä niiden pohjalta tavoitteellisesti ja kestävästi. EVA- ja LAVA-prosesseissa monialaisesti tuotettua tietoa tullaan hyödyntämään vastaanottopalvelujen sekä neuvolaverkon ja –palvelujen jatkokehittämistyössä. Hoitotyöntekijöiden määrä kasvaa lähivuosina henkilöstömitoitusta määrittävien linjausten mukaiseksi. On tärkeää, että hoitotyön henkilöstömitoituksen esiselvitys on käytettävissä jatkovalmistelua varten hoitotyön henkilöstömitoituksen seuraamista varten.

Kaikki osa-alue 1:ssä toteutetut kehittämistoimenpiteet osaltaan edistävät kustannusvaikuttavien palvelujen toteuttamista kestävästi. TKIO-ohjelman käyttöönoton myötä TKIO-toimintaa kehittyä suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti tukemaan Soiten strategisten tavoitteiden toteutumista. Kehittynyt alueellinen yhteistyö on hyvä pohja sote-uudistuksen toteutukseen ja kehittämistyöhön. Koronapandemia on hidastanut osa-alueessa kehitettyjen toimenpiteiden toteutusta ja myös käyttöönottoa. Monilta osin uudet toimintamallit ja ohjelmat pystytään ottamaan käyttöön vasta hankkeen päättymisen jälkeen.

Pitkän aikavälin vaikutukset

Hankkeen kehittämistyön tuella Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue tuottaa vaikuttavia palveluja kustannustehokkaasti ja kestäväällä pohjalla.

Vaikutus muihin alueen hankkeisiin

Osa-alue 1:n toimenpiteiden toteuttamiseksi on tehty tiivistä yhteistyötä organisaatiossa toteutettavien muiden kehittämishankkeiden, esimerkiksi Soite 2.0 sote-keskus-, Pohjoisen OT-keskuksen jatkokehittäminen-, Monilainen lastensuojelu Pohjois-Suomessa-hankkeiden kanssa. Osa-alue 1:n toimenpitein on pystytty tukemaan mm. sote-keskus hankkeessa toteutettavia palvelujen kehittämistoimenpiteitä rakenteellisen kehittämisen keinoin.

Muiden hankkeiden vaikutus

Muiden hankkeiden ja väliaikaishallinnon kanssa tehdyssä tiiviissä yhteistyössä on käsitelty kehittämisen kohteen olevia kehittämistoimia niin, että ne ovat nivoutuneet toisiaan tukeviksi kehittämiskokonaisuuksiksi ja tukeneet toinen toisiaan.

2.2 Osa-alue 2: Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

Lyhyen aikavälin vaikutukset ja vaikuttavuus

Osa-alueen toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten odotetaan näkyvän laadullisissa mittareissa hankeajanjaksoa pidemmän aikajakson tarkastelussa. Toiminnan ja organisaatiokulttuurin osa-alueen osalta voidaan lyhyen aikavälin vaikutuksista ja vaikuttavuudesta todeta Filosofian Akatemian kokonaisarvion mukaan, että itseohjautuvuusmittarin perusteella näyttää siltä, että kehitys on lähtenyt oikeaan suuntaan: kehitystä on tapahtunut joka rintamalla ja eniten siellä, missä videotyöpajat ovat käynnissä. Tietojohdamisen aliprojektin osalta hankkeen lyhyen toiminta-ajan perusteella vaikuttavuutta ei pystytä vielä arvioimaan, mutta vaikutuksia voidaan arvioida epäsuorasti tietojohdamisen kypsyystilakartoituksen trendin perusteella. Kypsyystilakartoituksen trendi 2019–2021 on ollut nouseva kaikilla kyselyn osa-alueilla (2021 kokonaiskeskiarvo 3,5/5, nousu n. 1 p. vrt. 2019).

Vaikutus muihin alueen hankkeisiin

Osa-alue 2 on osaltaan vastannut Soiten muiden hankkeiden tietotarpeisiin esimerkiksi Tulevaisuuden sote-keskushankkeessa.

Muiden hankkeiden vaikutus

Tulevaisuuden sote-keskus -hanke on osaltaan antanut suuntaviivoja operatiivisen tietojohdamisen painopisteiden linjaamiseen.

2.3 Osa-alue 3: Toimintatapojen ja prosessien uudistaminen digitaalisten välineiden avulla

2.3.1 Digihoitopolut

Korona-oirearvio ohjaa asukkaista valtaosan (86 %) automaattisesti eteenpäin ja säästää poliklinikalla arviolta 2–3 hoitajan työpanoksen. Muiden oirearvioiden käyttömäärät ovat tasaisessa kasvussa ja niiden hyödyt ovat mitattavissa vasta, kun palvelut ovat olleet pidempään käytössä. Palveluarvioiden osalta on sosiaalihuollon yksiköiden yhteistyössä toteutettu uusi sähköinen palveluprosessi. Palveluarvioita ei vielä ole ohjautunut työjonolle, mutta ammattilaisten mukaan kyselyitä ja turhia hakemuksia on aikaisempaan verrattuna vähemmän.

Asiakkaiden ja potilaiden tasavertainen asema, palvelukanavien valintamahdollisuudet ja palveluiden saatavuus paranevat Terveyskylän digihoitopolkujen avulla. Ammattilaisten työn- ja ajanhallinta tehostuvat, kun kirjaaminen vähenee ja tehostuu potilaiden itse tuottaman tiedon myötä. Työskentelytavat monipuolistuvat ja resurssia voidaan käyttää joustavammin kasvavien asiakasryhmien hoidossa ja palvelussa. Yhteneväisten toimintatapojen myötä palvelun saatavuus, luotettavuus, tuottavuus ja laatu paranevat kansallisesti ja alueellisesti.

Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen aikataulut on vaikuttanut myös Rakenneuudistuksen aliprojekteihin, kun palvelutuotannon työntekijöiden osallistumismahdollisuus useaan samaan aikaan käynnissä olevaan hankkeeseen on rajallinen. Ammattilaisten resurssia ei ole voitu riittävästi irrottaa yksiköistä mm. Omaolo- ja Terveyskylä-palveluiden suunnitteluun. Omaolo-projekti on edennyt rinnakkain

TK-vastaanottojen uudistusprojektin kanssa. Elintapavalmennuksen kehittäminen -projektin kanssa yhteistyössä on tuotettu sote-ammattilaisille elintapavalmennuskoulutus, jossa on hyödynnetty Omaolo- ja Terveyskylä-palveluita.

Suomi.fi-palveluiden laajentaminen auttaa asukasta tunnistautumaan Soiten sähköisiin palveluihin sekä asioimaan helposti ja joustavasti. Palveluihin liittyvien asiakirjojen ja lomakkeiden käsittely- ja lähetysprosessien sähköistäminen nopeuttaa asiointia, parantaa saavutettavuutta, tehostaa toimintaa ja vähentää kustannuksia. Projektilla on yhteys muihin aliprojekteihin vahvan tunnistautumisen tai viestit-palvelun osalta ja sillä tuetaan jatkossa suuren asiakaskirjevolyymin muuttumista sähköiseen muotoon.

Etäasioinnin toimintamalli tukee ammattilaisia etäasioinnin laajentamiseksi yksiköissä ja se on sovellettavissa toimialueilla ja yksiköissä kaikissa etänä tapahtuvissa palvelu-, asiointi- ja konsultointitilanteissa. Etäasioinnilla voi korvata rutiinikäyntejä, siinä ei ole tartuntariskiä, se säästää aikaa, tehostaa ajankäyttöä ja on aidosti asukkailla tasapuolinen asiointikanava sijainnista riippumatta.

Digihoito- ja palvelupolkujen kehittämistä jatketaan Soite 2.1 hankkeessa vuosina 2022–2023 ja suomi.fi palveluihin sekä etäasioinnin toimintamallin laajentaminen etenevät osana hyvinvointialueen ict-muutosta.

2.3.2 Lisäkehittämishankkeet

Sähköisen asioinnin edistäminen -projektilla on saatu selkiytettyä sähköisen asioinnin palvelukokonaisuutta, jolloin sekä asukkaiden että henkilökunnan on helpompi hahmottaa, millaisia eri digipalveluita on saatavilla. DigiSoite-kokonaisuus helpottaa palveluiden käyttöä sekä siitä viestimistä ja kasvattaa siten sähköisten palveluiden käyttöastetta.

Varastoautomaatio vähentää manuaalista työtä nopeuttaen sairaala-apteekin keskeisintä tehtävää: lääkelogistiikkaa. KaKe-mobiilisovellus ja Marelán uusi versio mahdollistavat lääkevarmennuksen siirtämisen lääketoimituksen yhteyteen. Sairaala-apteekin varastojärjestelmän automatisoinnin myötä useat työtehtävät (tavaran vastaanotto ja purkaminen, inventointi ja keräily) voidaan jättää varstorobotin tehtäväksi. Varastointitilan käytön ja varaston kierron tehostuessa lääkehävikki pienenee ja lääketoimitusprosessi nopeutuu. Varstorobotti vähentää myös sairaala-apteekin henkilökunnan fyysistä kuormitusta lisäten työhyvinvointia. Sairaala-apteekin logistiikan digitalisointi oli lisäkehittämishanke, jonka vaikutukset muuhun organisaation toimintaan ovat välillisiä, mutta sen onnistuminen mahdollistaa logistiikan tehostamisen jatkokehittämisen.

Perhekeskustoimijoiden ja perheiden palveluita tuottavien tahojen yhteistyötä on edistetty alueella. Rakennettavaa Omaperhe-palvelua on esitelty alueen eri toimijoille (mm. sivistystoimi, 3.sektori, järjestöt, LAPE-yhteistyöryhmä) ja kehittämisen edistymisestä on tiedotettu säännöllisesti. Sähköisen perhekeskuksen kehittäminen linkittyy digiohjelman tavoitteisiin, sähköisten palveluiden kehittämiseen strategian mukaisesti sekä LAPE-palveluohjauksen yhteistyöhön.

Kaikki lisäkehittämishankkeet saatiin suunnitellusti toteutettua Rakennemuutoshankkeessa. DigiSoite-kokonaisuus ja sairaala-apteekin digitalisointi ovat osa normaalitoimintaa ja niiden ylläpito sekä

jatkokehittäminen jatkuu organisaation omalla rahoituksella. Sähköisen perhekeskuksen jatkokehittämiseksi tullaan valmistelevaan rahoitushakemus STM:n Suomen kestävän kasvun ohjelmaan.

2.3.3 Kanta ja APTJ-arkistointi aliprojektit

Vanhat potilasjärjestelmät voidaan hankkeen jälkeen ajaa alas, mistä seuraa kustannussäästöjä. Tiedon käytettävyyttä paranevat, jolloin asiakasturvallisuus ja asiakkaan oikeudet toteutuvat paremmin. Sosiaalihuollon vanhojen tietojen siirtäminen on oma itsenäinen osa organisaatiota koskevista Kanta-velvoitteista. Projektin onnistuminen luo lisävarmuutta vastaavien jatkohankkeiden suunnitteluun.

Soite on täyttänyt ensimmäisen vaiheen Kanta-liittymisen velvollisuudet sosiaalihuollon uuden asiakastiedon käyttöönoton myötä. Projekti on ollut hyvin itsenäinen toimija, joten riippuvuuksia muihin alueen hankkeisiin ei suoraan ole ja vaikutukset näkyvät enimmäkseen tulevissa lakisääteisissä Kanta-vaiheiden käyttöönotoissa.

Terveystietojen vanhojen tietokantojen siirtämisessä saavutettuja hyötyjä ovat tietojen poiminnan ja sen prosessin kehitys, liittyminen hankintarenkaaseen, muiden Soiten tietojärjestelmien sisältämien tietojen arvon selvittäminen, tietokantojen piilossa olleiden käytön ongelmin huomaaminen ja niiden korjaaminen sekä asioiden oppiminen seuraavia arkistointi- ja siirtoprojekteja varten. Pitkällä aikavälillä projekti tuottaa taloudellisia säästöjä ylläpitokustannuksissa, kun vanhat tietokannat saadaan poistaa. Lisäksi tiedot ovat helpommin saavutettavissa ja potilasturvallisuus paranevat tiedon käytettävyyden nopeutuessa. Terveystietojen vanhojen tietojen siirtäminen on oma itsenäinen osa organisaatiota koskevista Kanta-velvoitteista eikä sillä ole suoraa riippuvuussuhteita toisiin hankkeisiin.

Arkistointiin liittyvät jatkuvat siirto- ja kehittämistoimet etenevät osana hyvinvointialueen ict-muutosta.

2.3.4 Digistrategia

Digiohjelma auttaa hallitusti ja suunnitelmallisesti viemään strategiassa sähköisiin palveluihin liittyviä linjauksia käytäntöön, lisäämään digipalveluiden saatavuutta sekä parantamaan palveluiden käytettävyyttä asukkaan ja ammattilaisen näkökulmista. Digiohjelma toimeenpanee Soiten strategiaa ja on osa sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa. Digipalvelujen käyttöönoton ja kehityksen tueksi luotua prosessia/konseptia on suunniteltu hyödynnettävän laajemminkin organisaation hankinnoissa.

Tietoturvallisuuden nykytilaselvitys nosti esille kehityskohteet. Hallintajärjestelmä luo pohjan tietoturvallisuuden toimintasuunnitelmalle, jossa määritellään erilliset tietoturvallisuuden kehittämistoimet. Kybermittarin toistuva hyödyntäminen on toimintamalli, jolla voi havaita tietoturvallisuuden kypsyystason kehittymisen. Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä koskee kaikkea organisaation toimintaa ja se on laadittu digiohjelman kanssa yhteistyössä.

Digiohjelman ja tietoturvallisuuden hallintajärjestelmän toimeenpano jatkuu osana hyvinvointialueen ict-muutosta.

2.3.5 Yhteenveto vaikutuksista ja vaikuttavuudesta

Hankkeessa tehdyt toimenpiteet ovat Soiten toimintasuunnitelman strategisten linjausten mukaisia (digitaalisten palveluiden ensisijaisuus). Toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan mitata vasta, kun käyttöönotettujen uusien ratkaisujen käyttöaste on kasvanut. Palveluiden tunnettuuteen on panostettu hankkeen loppuvaiheessa ja niiden markkinointi sekä digituki on huomioitu toiminnan jatkuvuuden suunnittelussa. Rakenneuudistushankkeessa käynnistettyjen toimenpiteiden jatkokehittämistä jatketaan Soite 2.1 hankkeessa ja hyvinvointialueiden ICT-muutosrahoituksen tuella. Käyttöönotettujen ratkaisujen ja toimintamallien jalkauttaminen tehdään osana digiohjelman tiekartan toimeenpanoa.